

8.07 – 8.30: Morgenandagten i danska P2

Lars Rydbeck, docent, Nya testamentets exegetik

Förre domprosten i Lund, Anders Svenningsen, är danskfödd. Jag möter honom på lördagsmorgonen på Mårtensstorget i Lund bland potatis, ägg och morötter.

På min fråga hur länge den danska morgonandakten (23 minuter lång, 8.07 – 8.30 på danska P2) sänts i radio svarar han, att han tror att den transmitterats från Thorvaldsens Domkyrka norr om Strøget alltsedan radions barndom.

Tanken svindlar. Tänk att Hjalmar Söderberg skulle ha kunnat lyssna till radioandakten! Där sitter han i sin köpenhamnska exil och kalibrerar kristallmottagaren samtidigt som han lägger sista handen vid sitt märkliga religionshistoriska arbete »Den förvandlade Messias».

Det främmande Danmark

Även för skåningar är Danmark ett främmande land. Man blir aldrig riktigt klok på vad som sker där. Det tar årtal att bli närmre bekant med sina danska kollegor och att förstå att Köpenhamn inte = Strøget, Glyptoteket och Tivoli.

I flera avseenden tycks Danmark stå kvar där vi i Sverige befann oss för 50 år sedan. Det gäller t.ex. studentexamen och examinationen vid universiteten (tentamina som kan vara i flera dagar och omfatta flera års studier), för att inte tala om den traditionella disputatsen för doktorsgraden, som ytterst få når fram till.

Morgonandakten hör hemma i denna kategori. Den bygger inte på några uppbyggliga ord av en mer eller mindre välkänd förkunnare utan är helt asketisk-liturgisk, katolsk skulle man nästan kunna säga.

På grund av digitaliseringen i media trycks hela agendan av i den stora malmötidningen (B-delen).

En dansk morgonandakt

Så här såg det ut en vanlig vardag. Texterna som lästes kunde ha varit valda som en varning till giriga bolagsdirektörer i Sverige.

Jag kondenserar. Först ett preludium skrivet av en Mads Høck. Sedan läsning ur Gamla testamentet Predikaren 5, 9-14 (»Jag har sett något ont och plågsamt under solen: hopsamlad rikedom blir sin ägares olycka»). Sedan psalm 692: »Du skal i denne verden ej». Därefter läsning från Nya testamentet Markus 10, 17-22 (»Ett fattas dig. Gå och sälj allt du har och ge åt de fattiga; så får du en skatt i

himlen»). Sedan ytterligare psalmsång med nr 523 som slutpsalm: »Min nåde er dig nok». Frobergers Toccata i d-moll för andakten mot sin kulmen.

Detta pågår varje vardag. Vilka lyssnar i Danmark? Vem på danska P2 värnar om denna lilla religiösa oas i Skandinavien? Det enda jag vet är att en sådan kristen radioandakt som s.a.s. kör med raka rör inte är möjlig hos oss.

Varför inte i Sverige?

Det finns både goda och dåliga skäl till att man i Sverige inte prioriterar kristna morgonandakter. Sedan statskyrkan avskaffats, kan public service inte bereda så stor plats åt kristna morgonandakter utan att samtidigt upplåta lika mycket tid åt andra trossamfund.

Det mindre goda skälet är att det stora flertalet radiolyssnare är rätt likgiltiga till dagliga andakter av vilket slag det vara må.

Därför rattar jag då och då in den danska tvåan och tänker på Thorvaldsens nyklassicistiska Kristus med apostlar i det egendomlig tasketiska kyrkorum som Köpenhamns domkyrka utgör.